

Gezamenlijk maatregelenpakket voor meer duisternis in Waddengebied

Het Waddengebied zal in de nacht nog donkerder worden. Het maatregelenpakket om te komen tot een Dark Sky Werelderfgoed Waddengebied is namelijk afgerond en in gang gezet. Vooral strooilicht van lantaarnpalen is nog een groot probleem op veel plekken. Dat wordt dan ook aangepakt. Het gaat om een grootschalige aanpak waarbij maar liefst 44 partijen zijn betrokken.

Nederland is wereldwijd één van de landen met de meeste lichtuitstoot. Echte duisternis wordt steeds zeldzamer. Het waddengebied behoort daarentegen tot de donkerste gebieden van Europa. Het behoud van deze duisternis is van groot belang voor het welbevinden van mens en dier.

Daarom is een gezamenlijk maatregelenpakket opgesteld. Deelnemende organisaties zijn onder meer de drie Waddenprovincies, de Waddenzeegemeenten, de Rijksoverheid, natuurverenigingen en bedrijven. Het idee om te komen tot een Dark Sky Werelderfgoed Waddengebied wordt gecoördineerd vanuit het Programma naar een Rijke Waddenzee (PRW) en Stichting Feel the Night.

Vier soorten maatregelen

Het maatregelenpakket voor een Dark Sky Waddengebied is een uitwerking van de intentieverklaring uit 2016. Het jaar daarop is vervolgens gebruikt om in de Wadden een Quicksan uit te voeren naar wat er goed gaat qua verlichting en wat er beter kan. Ingenieursbureau Clafis constateerde dat er met name veel winst valt te halen door maatregelen op vier gebieden:

1. Nieuw beleid
2. Verwijderen verlichting
3. Vervangen verlichting
4. Reduceren lichthinder ondernemers/verenigingen

Versterken duisternis Waddenzee

In het maatregelenpakket wordt tot op gemeenteniveau ingegaan op de verschillende acties. Zo gaat de gemeente Hollands Kroon (Noord-Holland) tot 2024 maar liefst 1355 verouderde lichtarmaturen vervangen. De Provincie Fryslân werkt vanaf nu met lichtgevendende wegmarkeringen op provinciale fietspaden. Daardoor hoeft er geen of veel minder verlichting aangebracht te worden. Groningen Seaports heeft in een lichtplan vastgelegd om onnodige verlichting te verwijderen en veel meer te werken met dimverlichting.

Projectleider Titian Oterdoom van het Programma naar een Rijke Waddenzee is erg blij met het maatregelenpakket. „Dat we dit met zoveel partijen gezamenlijk oppakken is geweldig, maar ook noodzakelijk. Lichtuitstoot draagt immers kilometers ver. Dat kun je niet in je eentje. Dit is dan ook een belangrijke stap en van grote betekenis voor het versterken van de duisternis in en rond onze unieke Unesco Werelderfgoed Waddenzee.”

Maatregelen in uitvoering

Hoewel het volledige maatregelenpakket nu pas is afgerond, zijn de eerste actiepunten al in werking. Zo was de Afsluitdijk een bron van verstrooiing richting de Waddenzee. Daar heeft Rijkswaterstaat nu al in samenwerking met Daan Roosegaarde grote verbeteringen in aangebracht. Maar denk bijvoorbeeld ook aan de samenwerking tussen de gemeente Ameland en Philips voor verbeteringen in de verlichting. En de verschillende maatregelen in en rondom Lauwersoog door de Provincies, gemeenten, vakantieparken en het Ministerie van Defensie. In de komende periode worden nog veel meer maatregelen uitgevoerd.

Dark Sky Waddengebied

Door nachtelijke verlichting staat de duisternis onder druk in het Waddengebied. In 2016 gingen meer dan veertig partijen (De Waddenprovincies, de Waddeneilanden en -gemeenten, Rijkswaterstaat, Ministerie LNV, natuurorganisaties, De Waddenzeehavens en Nationale Parken Waddengebied) samenwerken. Zij willen een Dark Sky Werelderfgoed Waddengebied. Duisternis moet een kernkwaliteit blijven van het Waddengebied en duisternis kan een unieke beleving worden van de Werelderfgoed Waddenzee: dé plek waar je nog écht kunt genieten van het volledige spectrum aan nebula's, sterren en planeten. Dark Sky Werelderfgoed Waddengebied wordt begeleid en aangejaagd door het Programma naar een Rijke Waddenzee en stichting Feel the Night.

+++++ Noot voor de redactie +++++

Toelichting:

Projectleider Titian Oterdoom, 06-53.41.24.98, oterdoom@eopm.nl

Het maatregelenpakket én de uitkomsten van quickscan vindt u op:

<https://www.waddenzee.nl/themas/dark-sky/publicaties-dark-sky/>

Logo-overzicht van deelnemende partijen¹

¹ Provincie Groningen, Noord-Holland en Fryslân, de gemeenten: Schiermonnikoog, Ameland, Terschelling, Texel, Vlieland, Harlingen, Eemshaven, Delfzijl, Dongeradeel, De Marne, Het Bildt, Franekeradeel, Súdwest-Fryslân, Hollands Kroon, Den Helder, Oldambt, Ferwerderadiel, Natuurorganisaties; Staatsbosbeheer, Groninger Landschap, It Fryske Gea, Landschap Noord-Holland, Natuurmonumenten, Stichting Wad, Waddenvereniging, Vogelbescherming Nederland, De Natuur- en Milieufederaties (landelijk en Noord-Holland, Friesland en Groningen), De Waddenzeehavens, Den Helder, Den Oever, Harlingen, Lauwersmeer, Eemshaven, Delfzijl en de Nationale Parken: Lauwersmeer, de Duinen van Texel en Schiermonnikoog en het Ministerie van EZK/LNV en Rijkswaterstaat. En vanaf 7 februari het Ministerie van Defensie.